

mogoč le ob pristopu v sklad. Dobra spodbuda za pristop k skladu pa bi bila nedvomno to, da bi le člani dobili podporo iz državnega proračuna.

Vse to je Gospodarska komisija PZS v skoraj enaki obliki predlagala že na posvetu gospo-

darjev in drugih društvenih funkcionarjev 23. maja 1992 v Ljubljani. Maloštevilni udeleženci takrat niso kazali niti najmanjšega navdušenja za podobne rešitve. Vsa vprašanja pa so od takrat ostala nerešena. Morda je sedaj razpoloženje kaj drugačno.

NEBEŠKO LEPO IN HUDIČEVO TEŽAVNO PLEZANJE

CHACRARAJU, DRUGIČ IN TRETJIČ

PAVLE KOZJEK

Tri leta je minilo, odkar sem prvič pobliže spoznal Chacararaju, eno od najlepših andskih gora. Ko sem po solo vzponu v ameriški smeri kar najhitreje bežal izpod grozečih majavih serakov in previsnih ledenih gob, sem sam pri sebi sklenil: nikoli več v to goro. Marsikateri plezalec se bo strinjal z mano, da take vrste sklepi niso kaj prida vredni: čas odnese strahove in neljube spomine, lepši del pa na srečo ostane zapisan bolj globoko.

Tako sem letos sredi julija spet gazil sneg in iskal prehode čez razbit ledenik pod steno. Po odločitvi, da greva z Gregom ravno v Chacararaju, so se mi včasih motale po glavi misli, kot: ve morda gora za takšne prelomljene obljube? - Zakaj se vedno znova vračam in iščem nekaj novega v steni, v kateri si v enem dnevu doživel dovolj za nekaj let umirjenega vsakdanjega življenja? V mislih sem se pogovarjal z goro in

zdelo se mi je, da sva sklenila nekakšen tih dogovor: ona mi v steni ne bo pošiljala preveč skal in ledu za vrat, jaz pa ne bom rinil z glavo skozi zid.

HITRO MINE DAN V ANDIH

Chacararaju nama prvi dan plezanja ni bil videti preveč naklonjen. Grega je najprej prestregel kamen, ki je pribrenčal čez previs nad nama. Nato pa je po strmem kamnitem žlebu, edinem prehodu čez prvo bariero, prirohnel leden plaz, tik preden sva vstopila vanj. Potem se je stena umirila; kot da naju je prej hotela le opozoriti, da naj bo najin obisk čim krajši.

Zatopljen v plezanje previsnih poči in plošč druge skalne pregrade sva pozabila, kako hitro mine dan v Andih. Z mrakom je prišel mraz in zeblo je mene na visečem stojišču sredi zmešnjave vrvi, klinov in lestvic, še bolj pa Grego, ki se je v polmraku prebijal čez zadnje metre previsne plošče. Tesni plezalniki niso prijetni za uporabo pri desetih stopinjah pod ničlo,

Stena Chacararaja skoraj od vrha do tal

Chacraraju, mogočno lepa gora

Foto: Pavle Kozjek

prav tako ne majčkeni granitni zobci na gladki plošči, ki bi sicer morda lahko bili oprimki. Klini pa so se krivili in odletavali iz nakazanih, slepih poči.

Nazadnje mu je le uspelo. Toda medtem se je zgostila trda tema in kot zanalašč baterije tokrat niso bile v gornjem žepu nahrbtnika. »Grega, greva dol!« sem končno slišal samega sebe, kot da bi govoril nekdo drug. Nisem bil čisto prepričan, da ravnam prav.

BIVAKI V LEDENIH STENAH

Težko se je bilo vračati po težko priborjenih metrih stene, čeprav velike izbire pravzaprav nisva imela. Edino vsaj za silo primerno mesto za bivač je bila majhna niša s poševnim dnom kakih sto metrov pod nama.

Dodobra izdelana sva se po dolgih pripravah nekako položila v napol viseče spalne vreče in šele takrat so pritegnile mojo pozornost lučke v dolini. Colcabamba bo tole, sem sklepal, vasica na vzhodni strani Cordillere Blance.

Kje sem že takole célo noč opazoval migljanje lučk v dolini? Seveda, bilo je v zimski Čihulovi v Široki peči. Trinajst let je že tega, moj prvi zimski bivač je bil to in zlepa ga ne bom pozabil: viseli smo sredi nekakšnih plošč, vso noč je snežilo in slapovi pršiča so se nam vsipali za vrat... Pa dve leti kasneje, nova smer v Ailefroide: sredi noči sem se zbudil z občutkom, da je nekaj narobe. Res ni bilo vse prav, z Zvoncem sva visela na vrvi vsak na svoji strani grebena... Pa El Cap z netopirskimi gnezdi namesto bivačkov in Patagonija z ledenimi luknjami, kjer diha vlaga iz tebe še potem, ko že uživaš tropsko sonce na Copacabani. In tisti najhujši, osamljena decembrska noč tik pod vrhom Daulagirija v plitvi ledeni razpoki, brez bivač opreme in z občutkom, da vse skupaj ni res in da se je treba samo zbuditi...

Kakšna bo noč v steni Chacraraja? Upam, da ne prehuda, saj plezanje jutrišnjega dne ne bo nič lažje.

Grega že drema, naslonjen na svoj del ograjice iz vrvi. Jaz pa še kar gledam zatemnjene obrise

oddaljenih hribov in migljajoče lučke v dolini. Kdaj že je bilo to!

JAPONSKA SMER

Samo še trideset metrov imava do vrha. Toda zelo zanimivih trideset metrov: leden žleb, ki sva mu ves čas sledila, izgine v ozkem žrelu navpičnega kamina iz modrega ledu, ta pa se nenadoma konča med fantazijskimi snežnimi skulpturami grebena, ki povezuje oba vrhova Chacraraja. Igra meglice in sonca naredi prizor skoraj neresničen. Je to svet za plezalca? Prej za umetnika, kiparja ali slikarja...

Ledeni kamin je lažji, kot je bil videti od spodaj. Dva metra pod vrhom pa je vse navpično, mehko in negotovo in le prusik, ki gleda iz opasti, priča, da je bil nekoč nekdo že tukaj.

Tvegam in pogledam čez, v severno steno: ničesar ni, le precej daleč spodaj megleno vidim ledene sklade. Hitro skočim nazaj. Cepec! Opasti so tukaj velike kot strehe...

Grega je hitro za mano in potem se oba reživa in delava utrgane posnetke najin角度delanih in kosmatih obrazov. Saj zdaj pa res ne greva več v Chacraraju, kajne? Ja, kot pribito, v letošnjem letu naju zagotovo ne bo več videl!

Čas je potekel in treba se bo posloviti od Cordillere Blance. Le v Tambu bomo še zaplesali huayno, indijanski ples, da pomirimo bogove, ki čuvajo med belimi vrhovi skrito inkovsko bogastvo. Saj smo ga vendar vsak en delček odnesli s seboj...

* * *

Chacraraju, vzhodna stena - odprava AO Ljubljana Matica; Slovenska smer: ED+ (VII A2. 80°/V-VI 65-70°), 700 m, 21 ur Prvenstvena, Pavle Kozjek, Grega Kresal, 18. in 19. 7. 1993

Chacraraju, južna stena
Japonska smer (Okabe-Magara 1979) TD+ (90°/60-75°) 900 m, 7 ur, P. Kozjek, G. Kresal, 29. 7. 1993

Prečenje Južnih Alp

Novozelandski alpinizem je letos zabeležil pomemben dogodek: švicarskemu alpinistu in glaciologu, 26-letnemu Martinu Laternserju, je v 8-mesečnem alpinističnem maratonu uspelo skoraj v celoti prečiti »Južne Alpe« od severa proti jugu, pri tem pa je splezal na 77 najvišjih vrhov Nove Zelandije. Plezalno turo je začel 20. oktobra lani na Cape Farewellu na skrajnem severozahodu Južnega otoka. Sredi decembra je na prelazu Arthur, ki se spusti na 900 metrov, srečal sonarodnjaka in študijskega kolega Christophu Rueggga. Takrat je prekinil potovanje na jug, da sta se lahko skupaj podala na osvajanje najvišjih novozelandskih vrhov, med drugimi tudi Mount Cooka (3754 m), ki ga je prvi preplezal njun sorojak Matthias Zurbriggen pred 98 leti.

Kljub poslabšanju vremena sta nadaljevala veliko prečenje otoka proti jugu, se vzpela po severozahodnem pobočju na 3036 metrov visoki Mount Aspiring in začela prečiti Fiordland. V začetku maja je moral Ruegg prekiniti potovanje, ki ga je Laternser nato skušal nadaljevati sam, vendar zaradi slabega vremena svojega načrta ni mogel do konca izpeljati.

Kljub temu je to največji alpinistični podvig v novozelandski zgodovini. Podobnih prečenj otoka so se doslej lotili Jill Tremaine in Graham Dingle leta 1972 in Mike Abbott leta 1990. Natančnejši opis Laternserjeve poti bo objavljen v New Zealand Alpine Journal prihodnje leto.

Józef Nyka